

Bygg- och miljöförvaltningen
Tekniska nämnden
177 80 Järfälla

Järfälla 2011-12-21

Remissvar ang. nya Avfallsföreskrifter

Dnr Ten 2010/1212

Naturskyddsföreningen i Järfälla har tagit del de föreslagna föreskrifterna och har följande synpunkter.

Vårt remissvar anger:

Avfallskvarn för matavfall i bostäder endast efter dispens om de ansluts till det vanliga avloppet.

Ekonomisk bonus för hushåll som källsorterar matavfall till separat kärl inom ramarna för självkostnadsprincipen.

Att frågan om sopsugar leder till ökad återvinning utreds innan beslut tas.

Att avfall inte skall spridas på åkermark. I stället skall matavfallet avskiljas och separat rötning ske vilket ger som slutprodukt Biogödsel.

I Avfallsplanens övergripande mål står: ”År 2020 ska avfallshanteringen i SÖRAB-kommunerna vara en del av ett hållbart samhälle där människan står i centrum. Avfallshanteringen ska ske med bästa möjliga resursutnyttjande och minsta möjliga miljöpåverkan. Det avfall som uppkommer ska vara en resurs och inte ett miljöproblem”. Om vi tar hållbarhet, resursutnyttjande och miljöproblem som utgångspunkt och tillämpar detta på **avfallskvarnar i bostäder** ser Naturskyddsföreningen att målen inte uppfylls med känd kunskap och tillgänglig teknik .

Avloppskvarnar

Vid planeringen av Barkarbystaden 1 anger TN att ”I den nya bostadsbebyggelsen planeras för avfallskvarnar för matavfallet som då kan ledas ut i spillvattennätet, vilket är positivt då organiskt material i spillvattnet bidrar till ökad biogasproduktion eller produktion av gödsel som kan användas till åkermark.”

Detta är en direkt missvisande och felaktig kommentar. **Gödsel erhålls inte från avloppsslam** som enligt Naturvårdsverket definieras som: ”Slamhantering, liksom all **miljöfarlig verksamhet**, regleras av miljöbalken eller av förordningar och myndighetsföreskrifter.”

Naturskyddsförening vill i vårt remissyttrande referera till Avfallsplanens mål som vi anser är bra men som inte bara få bli vackra ord.

Bästa möjliga resursutnyttjande

Avfallskvarnar påverkar **resursutnyttjande negativt** av följande skäl:

1. Viss rötning startar eventuellt redan i ledningssystemet och ger metangas och koldioxid som utsläpp. Enligt SÖRABs egen utredning är det c:a 10 % som sker i ledningssystemet. Vissa studier pekar på att det kan vara betydligt mera.
http://www.sorab.se/index.asp?id=6&id2=12&page=miljo_projekt
2. Rötning av avfallsslam ger lägre gasutbyte än rötning av källsorterat matavfall, alltså lägre energinytta. I ovanstående utredning anges:
3. Andelen kväve som kan tas upp av växter är lägre i avfallsslam än i rötslam från separat rotat matavfall, alltså lägre nytta som gödningsmedel.
4. Avfallskvarnarna tillför ingen miljönytta och har sämre klimat- och energinytta än källsorterat matavfall.
5. **Biogödsel** kan endast erhållas om matavfall eller källsorterat toalettavfall inte blandas med övrigt avloppsvatten, rötas separat och certifieras.
6. Fosfors andel i slam vilket är motivet till att avloppslammet sprids utgör endast 2,7 % av den mängd fosfor som sprids.
[//www.konsumentsamverkan.se/11verk/kampanj/slammet/slamfakta_text.html](http://www.konsumentsamverkan.se/11verk/kampanj/slammet/slamfakta_text.html)
Dessutom är det inte brist på fosfor i åkermark vilket framgår av följande citat från: <<http://www.atervinningscentralen.se/web/page.aspx?refid=171>>

”Idag har genom nästan hundra års användning av handelsgödsel så mycket fosfor tillförts åkermarken i Sverige att den på många ställen kan anses fosforrik – mer än 2 ton/ha. Trots detta är denna fosfor ej lättillgänglig för växter. För att den bundna fosfor skall kunna utnyttjas krävs att fosforgödsling upphör så att markorganismer åter kan börja lösa ut ämnet. Tyvärr innebär detta att skörderesultatet hamnar på en lägre nivå”.

Den fosfor som erhålls från avloppslammet svårslöslig.

Sammanfattningsvis anser Naturskyddsföreningen att användning av avloppskvarnar direkt till avloppet inte leder till **bästa möjliga resursutnyttjande** jämfört med ett alternativ med separat rötning eller att avloppsmassan från avloppskvarnar leds till tank där massan tas om hand utan att blandas med övrigt inte önskvärt avfall i avloppsvattnet. En sådan lösning i större nybyggda områden ger också möjlighet att samla in och tillvarata urinen.

Minsta möjliga miljöpåverkan

1. Matavfallet blandas i avloppsledningarna med en mängd övrigt avfall som inte har på odlingsbar mark att göra. Separat rötning av matavfall ger utöver biobränsle ett för livsmedel säkrare gödningsmedel till åkermark. Av SÖRABs utredning framgår fördelarna med separat rötning av matavfallet. Halten av skadliga tungmetaller är genomgående lägre än det REVAQ certifierade slammet. Försiktighetsprincipen skall användas också vid frågan hur matavfall skall hanteras och behandlas. Dessa skillnader ges inte någon fördel i den utvärderingsmodell som använts.

Naturskyddsföreningen i Järfälla: <http://www.naturskyddsforeningen.se/jarfalla>

Box 2066, 176 02 JÄRFÄLLA

Telefon: Ordförande Kennet Andersson 08 580 385 20, mobil 070 002 53 60

E-post: styrelsen.jarfalla@naturskyddsforeningen.se Plusgiro: 91 36 33-4 Org. nr: 813200-5433

Sida 2 av 5

** Vi har ca 1300 medlemmar och är Svenska Naturskyddsföreningens lokalkrets i Järfälla kommun **

2. Vid användningen av avfallskvarnar skickar man **värdefullt organiskt material** med vanligtvis **låga halter av hälso- och miljöfarliga ämnen** in till reningsverken där det **blandas med slam** som innehåller både **oönskade halter av metaller och icke naturliga, ibland hälso- och miljöfarliga, organiska ämnen. C:a 30 % av allt dagvatten blandas orenat med matavfallet.**
3. Vid samma fosforgiva tillför **slammet** cirka **70 ggr mer onödiga metaller än stallgödsel**. Fosforns andel är c:a 3,5 % av innehållet i slam vilket är mindre än andelen främmande metaller som inte gör någon nytta på åkermark.
4. Ett mycket allvarligt miljögift i slam är kadmium. Halten i åkerjord, spannmål, livsmedel är så hög att **10 000 svenska kvinnor** idag **beräknas ha begynnande njurstörningar och ökad risk för bröstcancer samt urkalkning av skelettet**. Vid stickprov har konstaterats att kända mjölsorter innehåller så mycket kadmium att mjölet är olämpligt som barnmat. För mer information om slammets konsekvenser, se:
http://www.lakartidningen.se/store/articlepdf/1/13878/LKT1009s564_565.pdf
5. Kemikalieinspektionen anser i sitt yttrande att ”Det **saknas kunskap** om de kemiska **ämnenas miljö- och hälsoegenskaper** i allmänhet. Man **vet dessutom för lite om vilka ämnen** som finns i **slam**, hur de **omsätts i miljön** och i **vilken mån de förs vidare till livsmedel**”.
6. Schweiz och Tyskland arbetar med att fasa ut avloppsslammet från åkermark.

Sammanfattningsvis anser Naturskyddsföreningen att användning av avloppskvarnar direkt till avloppet inte leder till **minsta möjliga miljöpåverkan**, jämfört med ett alternativ med separat rötning eller att avloppsmassan från avloppskvarnar leds till tank, för senare transport till separat rötning.

Vi anser därför att **avfallskvarn för matavfall** skall vara **tillåten endast på dispens** och har då karaktären av handikapphjälpmedel. Nuvarande alternativ förbränning av avfall från hushåll kvarstår. Det ger viss energinytta i form av el och värme/kyla men kräver deponering av restprodukter eller att fosfor avskiljes i en följande process.

I ovan nämnda utredning har man inte skilt på alternativ med sam- respektive separat rötning vilket gör att målet. ”Tungmetaller till recipient” inte har beaktas i tillräcklig grad. Vidare anges.

”Scenario 1, KAK, ger visserligen lägre fordonsgasproduktion, ett högre utsläpp av tungmetaller och närsalter till recipient och saknar dessutom de kontrollmöjligheter som de andra scenarierna har. Men som ett kompletterande system med ett lägre antal hushåll anslutna blir effekten marginell.”

Av citatet framgår att man är **medveten om de negativa effekterna** men vill behålla möjligheten, antagligen för att man därigenom späder ut halterna av icke önskvärda ämnen och därigenom **underlättar målet för lägre halter i REVAQ-certifierat slam 2025**. Konsekvensen blir ändå att samma mängd föroreningar återförs till åkermark.

Även Naturvårdsverket anger i **Redovisning av regeringsuppdrag 21**

Uppdatering av "Aktionsplan för återföring av fosfor ur avlopp" ”

De system (inkluderar direkt spridning av avloppsslam) som studerats inom uppdraget

har olika svagheter som innebär att det finns tveksamheter om deras långsiktiga hållbarhet”.

Mot bakgrund av klimatförändringar och en växande världsbefolkning bör Järfälla kommun inte bidra till att bra jordbruksmark försämras. Biogödsel som är certifierad av SP och uppfyller därmed kraven enligt SPCR 120 innebär att inget avfall i form av tungmetaller, och andra främmande ämnen tillförs åkermark.

Det är bra att kommunen arbetar med att **öka upphandlingen av andelen ekologiska produkter**. Det ställer krav på ökad andel åkermark där inte spridning av avloppsslam sker vilket **står i konflikt** med **ökad användning av avloppskvarnar anslutna till avloppsnätet**.

Suget efter biodrivmedel är stort. Biogasen har möjlighet att särskilt för tätortsbunden fordonstrafik utgöra ett bidrag med mycket låga emissioner till luft. Genom att uppmuntra källsortering av matavfall kan ytterligare gas utvinnas samtidigt som värdefull biogödsel återförs till åkermark. Dessutom visar utredningar att upp till 50 % mer biogas erhålls ur källsorterat avfall.

Källsortering av matavfall

Paragraf 22 handlar om registrering av tömning. Här förstås att tömning är bas för debitering. Naturskyddsföreningen anser **att taxan skall utformas** så att avgiften för **utsortering av matavfall skall ställa sig ekonomiskt fördelaktigt för kunden**, (gärna som synlig bonus) och att antal extra tömningar under varma årstiden inte ska störa detta.

Sopsugar

Även om inte sopsugar behandlas i de reviderade avfallsföreskrifterna anser vi att användningen av sopsugar behöver utvärderas innan de allmänt används i nya områden.

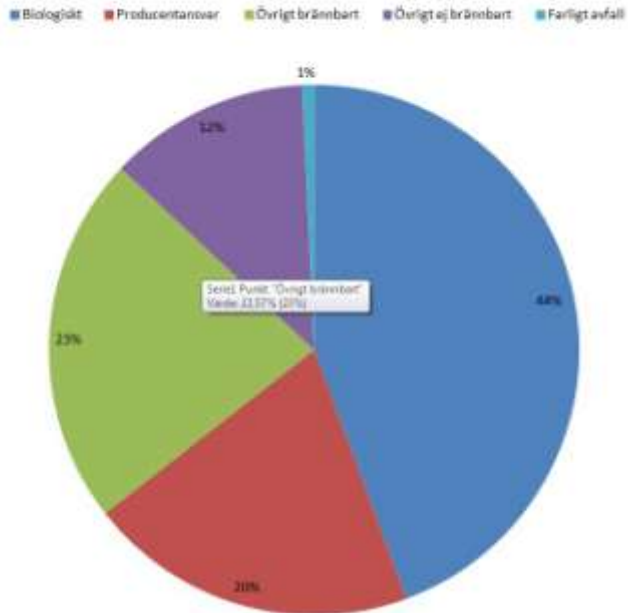
I Planbeskrivning Barkarbystaden I av avfall (sidan 28) anges: ”En sopsugsanläggning planeras i området för hushållsavfall, eventuellt fler fraktioner som förpackningar och returpapper samt möjligtvis även från papperskorgar på allmän plats”.

Se:

<http://www.jarfalla.se/download/18.5f709670131f722161c80002601/10c+Rapport+sopsug+i+Barkarbystaden+2009-12-01.pdf#search='avfallskvarn+beslut'>

Enligt sopanalyser (2009) som genomförts består hushållsavfallet till drygt 60 % av matavfall och förpackningar som skall återvinnas. 11 % är kattsand och porslin mm som inte kan sopsugas. 4 % är trädgårdsavfall. Återstår c:a 25 % som kan som sopsugas.

Fördelning avfall Järfälla

Endast 30 % av plastförpackningar återvinns. En sopsug kan endast hantera ett fåtal fraktioner. **Naturskyddsföreningen ifrågasätter om ett sopsugningssystem leder till ökad återvinning?** Finns erfarenhet från installerade sopsugar som pekar på ökad återvinning? Finns det inte en risk att förpackningar som konsumenterna har betalt producenterna en avgift för att ta om hand hamnar bland hushållssoporna och endast får nytta som energi.

Med vänlig hälsning

Naturskyddsföreningen i Järfälla

Kennet Andersson
Ordförande